

חירותנו

החירות שאנו מתרשמים בה ביותר בליל התקדש חג של זמן חירותנו, בעת אשר גם בעצם ימי הגלות והשעבוד לא חדלנו מלהביע את התגעגעותנו אליה באמרנו "השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין"¹, היא מוכרחת להיות הולכת ומתפתחת בקרבנו פנימה מדריגה אחר מדריגה, עד אשר יבא היום אשר ינוסו הצללים², וחירותנו המוחלטת תאיר עלינו באורה המלא כעצם השמים לטוהר³. אבל להתלמד אנו צריכים איך לסגל לנו את אותו הרוח הגדול של החירות אשר זרה עלינו אמנם בתקופות המאירות שלנו, ואשר יצא כברק⁴ נוצץ בהופעתה של הגאולה הראשונה, גאות מצרים, אשר נגלה עלינו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, בכבודו הגדול, וקרבו לעבודתו שהיא חירותנו הגמורה, והרים אותנו משפלותה של העבדות הנכריה אשר שוא היא עבודתה.

כיצד אנחנו צריכים להבין את אותה החירות המיוחדת שלנו וכיצד יהיה אפשר לנו להסתגל אליה במציאות החיים, וביחוד, כיצד נתאים את מדת החירות הזאת למצעדי חיינו החדשים שברקי חירות לאומית מתחילים להאיר עלינו בזהרם, בחסדי צור ישראל גואלנו מעולם ברוך הוא.

ההבדל שבין העבד ובן החורין, איננו רק הבדל מעמדי, מה שבמקרה זה הוא משועבד לאחר, וזה הוא בלתי משועבד. אנו יכולים למצא עבד משכיל שרוחו הוא מלא חירות, ולהיפוך, בן חורין שרוחו הוא רוח של עבד. החירות הצביונית היא אותה הרוח הנשאה, שהאדם וכן העם בכללו מתרומם על ידה, להיות נאמן להעצמות הפנימית שלו, להתכונה הנפשית של צלם אלקים אשר בקרבו, ובתכונה כזאת אפשר לו להרגיש את חייו בתור חיים מגמתיים שהם שוים את ערכם. מה שאין כן בבעל הרוח של העבדות, שלעולם אין תוכן חייו והרגשתו מעוררים בתכונתו הנפשית

העצמית כי אם במה שהוא יפה וטוב אצל האחר השולט עליו איוה שליטה שהיא, בין שהיא רשמית בין שהיא מוסרית, — במה שאותו האחר מוצא שהוא יפה ושהוא טוב.

ואנחנו כבושי הגלות, שכל כך הרבה מאות בשנים היינו משועבדים בידי אדונים קשים, לולא פנימיות נשמתנו העליונה הספוגה רוח של חירות, רוח של הכרה עצמית פנימית "חרות על הלוחות"⁵, אל תקרי חרות אלא חירות"⁶, לולא זאת המתנה הנפלאה שלנו שנחנה לנו מאז, בעת צאתנו לחירות עולם מיד פרעה מלך מצרים, לולא זאת, היתה הגלות יכולה להפך. רוחנו בקרבנו לרוח של עבדים⁷. אבל הננו מפגינים בזה ברוחב לב, בחג זמן חירותנו, כי באמת הננו חשים את עצמנו בני חורין בעצם מהותנו, והשאיפה הנאצלת שלנו אל הטוב ואל הנשגב היא אצלנו השאיפה העצמית שלנו, שאנו חשים ברוחנו פנימה מה הוא הטוב ומה הוא הנעלה. ולאור החירות הוה, החירות הפנימית ההולכת ומתגלה בקרבנו כעת במצעדי תחיתנו הלאומית על כל פנים בשיעורים מוגבלים לפי הערך של תוכני הגאולה המתגלים לנו, רק קמעה קמעה⁸, נטף אחר נטף, לאורה הפנימי של החירות העצמית הזאת נסע ונלך להבליט יותר ויותר את עצמאותנו והיעננה הפנימית, אותה שקנינו על ידי גילוי שכונה, אותה החירות שקנינו על ידי הפלא הגדול היחיד בעולם, שנעשה עמנו בעת אשר גאלנו השם יתברך, וגאל את אבותינו ממצרים לחירות עולם⁹.